

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

Nr 19

Wydawnictwo i Redakcja „Kuriera Czeszochowskiego”
Czeszochowa, Adol. Hitler Allee 12. Tel. 22-45 i 22-5
Konto pocztowe: Czeszochowa 65.
Dla ogłoszeń obowiązują cenniki Nr 1.

Czeszochowa, sobota 23 stycznia 1943 r.

Wschodni czerk raz na tydzień. Abonament mie-
sieczny wynosi zł. 4,50 (prócz tego porto 12 gr.).
Zamówienia przyjmowane są przez wszystkie
Urzędy Pocztowe w Gen Gub.

Rok V.

Wzmocnienie Paktu Trzech nowym układem

Trzy mocarstwa-jedna gospodarka

Surowce Wschodniej Azji pracują dla całej Europy

Z GŁÓWNEJ KWATERY FUHRERA, 22 stycznia. — Minister spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentrop i cesarsko-japoński ambasador Hiroshi Ozima w dniu 20-tym stycznia r. b. w Głównej Kwaterze Fuhrera podpisali układ pomiędzy Niemcami i Japonią o współpracy gospodarczej.

Tegoż dnia w Rzymie zawarty został identyczny układ pomiędzy Italią i Japonią, podpisany przez hr. Ciano i attaché handlowego ambasady japońskiej Shumichi Karo.

Czas trwania obu tych układów jest taki sam, jak Paktu Trzech. Oba one uzupełniają ten ostatni pod względem gospodarczym i przedstawiają dalszą siłą rozbudowę Paktu Trzech w konsekwentnym rozwoju podstawowej idei przymierza trzech mocarstw.

RZYM, 22 stycznia. — „Trzy mocarstwa, jedna wojna i jedna gospodarka” — tak i podobnie brzmi tytuły artykułów w prasie rzymskiej, która w swych komentarzach podkreśla wagę nowych układów włosko-japońskich i niemiecko-japońskich. Podkreślono wydanie dziennika „Giornale d'Italia” i „Piccolo” stwierdza, że układ ten nie tylko zespala trzy mocarstwa dla prowadzenia wojny i dla osiągnięcia ostatecznego zwycięstwa, ale że przewiduje także silne zespolenie również na czas odbudowy. Układ ten jest dla plutokratów anglo-

amerykańskich nowym ciężkim ciosem. Surowce bowiem Azji Wschodniej, które oni utracili definitywnie, są od tej chwili do dyspozycji dla Nowej Europy. Każdy może od razu niewątpliwie poznać, że mocarstwa Paktu Trzech, zawierając ten układ, dążą do utworzenia lepszego i sprawliwszego porządku na świecie.

TOKIO, 22 stycznia. — W sprawie niemiecko-japońskiego i włosko-japońskiego układu współpracy gospodarczej, rzecznik urzędu informacyjnego Hori oświadczył, co następuje:

„Wskutek zawarcia Paktu Trzech Mocarstw, Japonia, Niemcy i Włochy w dniu 27 września 1940 roku, w uznaniu i poszan-

waniu czołowej roli Japonii w wielkiej Azji Wschodniej, a Niemiec i Włoch w Europie, zobowiązały się przy stwarzaniu nowego ładu światowego wzajemnie sobie pomagać i ze sobą współpracować. Punkt ten jest wyobrażeniem siły twórczej o przełomowym znaczeniu dla budowy porządku świata, która w pierwszym rzędzie zmierza do stworzenia trwałego pokoju. Układy gospodarcze, które zawieraliśmy, nadawały duchowi Paktu Trzech Mocarstw określony kształt w dziedzinie gospodarczej. Sam fakt, że układy te doszły do skutku, jest dowodem, że gospodarza współpracę trzech mocarstw od tej chwili staje się jeszcze silniejsza.

Góry poległych pod Stalingradem

BERLIN, 22 stycznia. — Na południowym odcinku frontu wschodniego utrzymuje się silny nacisk bolszewików przeciwko niemieckim pozycjom. W dniu 10 stycznia uderzali bolszewicy licznymi atakami pociągając się dalej naprzód. Wojska niemieckie z wielką zwrotnością prowadziły walkę obronną, powstrzymując silne oddziały sowieckie oraz odrzucały je w kontratakach. Jak skutecznie jest takie prowadzenie walki, tego dowodem jest meldunek, nadeszły do Głównej Komendy Sił Zbrojnych, według której jedna dywizja pancerna w przeciwności odrywała czoło całej sowieckiej grupy wypadowej oraz zniszczyła je unieszkodliwiając 24 sowieckie czołgi. Dalej 13 czołgów oraz liczne działa rozbiły bomby naszych samolotów nurkujących, które w czasie ataków opuszczały się w dół, do wysokości 100 metrów oraz rozbiły całą formację, mimo silnej obrony przeciwlotniczej.

Krwawe straty bolszewików są również w dalszym ciągu bardzo ciężkie. Jedynie w walce o pewną małą miejscowość, gdzie atak spotkał się z przeciwdziałaniem, stracili bolszewicy 250 zabitych.

Pewna kolumna czołgów i wielkich wozów ciężarowych usiłowała w nocy prze-

prawić się przez niemieckie urządzenia zabezpieczające, rozpoznana została jednak przez kanoniera, stojącego na posterunku. Zaalarmowana lekka bateria w krótkotrwałym, lecz gwałtownym ogniu, zniszczyła wszelkie pojazdy, zważyła pozostała załoga, bijąc się wręcz na białą śmierć i wzięła ich do niewoli. Pomiedzy jeńcami znajdował się zastępca głównodowodzącego pewnej armii sowieckiej oraz część jego sztabu.

W rejonie Stalingradu kanonierzy obrony przeciwlotniczej lotnictwa ramie przy ramieniu walczyli zającami wespół z wojskiem armii lądowej przeciwko sowieckiej przemocy. Bateria, działająca tam od początku wielkiego ataku bolszewickiego, zniszczyła 174 bolszewickie czołgi. Bateria te poza tym od początku grudnia zestrzeliła 253 atakujące sowieckie samoloty.

Ciężkie straty ponieśli bolszewicy na południowy wschód od jeziora Ilmeń i na południe od jeziora Ladoga, gdzie Sowietów w ciężkich i częstotliwych nocnych walkach zostało odrzuconie. Na pomostach, pomiędzy bagnami i lasem, pletły się góry poległych bolszewików oraz resztki czołgów, których liczba wzrosła obecnie w 10-ciu dniach na 275.

Przeszło 800 czołgów stracili bolszewicy w 10 dniach

W środe znów sypały się ciężkie bomby na stolicę Anglii

Z GŁÓWNEJ KWATERY FUHRERA, 22 stycznia. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 21 stycznia:

Na południu frontu wschodniego bolszewicy kontynuowali gwałtowne ataki. Odparto ich wszędzie z wysokimi stratami. W dniach 19 i 20 stycznia utracili oni 52 czołgi, z czego 24 zniszczyły pewna dywizja pancerna podczas skutecznego kontrwypadu. Silne formacje lotnicze niemieckie i rumuńskie samoloty bojowe, w toku bezustannych akcji, rozpraszają koncentracje oddziałów sowieckich i zwalczały dowód nieprzyjacielski.

W rejonie Stalingradu wojska niemieckie przeciwstawiały dalej najbardziej zalety opór utrzymując się wysiłkiem nieprzyjaciela, aby zgnieść front obrony i rozbiły w zwycięskich walkach masowo prowadzone ataki.

Na środkowym odcinku frontu i na południowy wschód od jeziora Ilmeń lokalne walki, podczas których niemieckie oddziały wypadowe skutecznie przeprowadziły akcje. W utrzymujących się, zwycięskich walkach, w rejonie na południu od jeziora Ladoga, zniszczono 27 czołgów, z czego 18 zniszczyły pewna dywizja pchoty.

W czasie od 11 do 20 stycznia, na froncie wschodnim, formacje armii lądowej zniszczyły, zdobyły, albo uczyniły niezdolnymi do manewrowania, 604 czołgi sowieckie.

Niemiecko-włoska armia pancerna rozbiła wczoraj krwawo wszystkie ataki 8-mej armii brytyjskiej, prowadzone przy użyciu znaczących sił pchoty i czołgów. Niemieckie samoloty nurkowe z miążdżącym stukiem ingerowały w walkach. Zestrzelono 3 brytyjskie samoloty myśliwskie. Na terenie Tunisii obroniono przed silny-

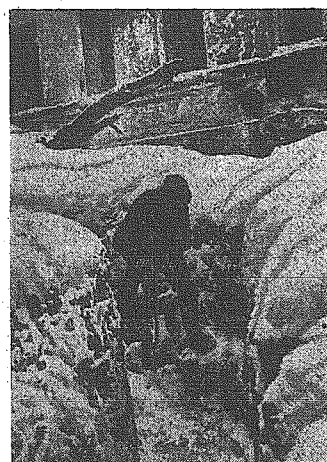
mi kontratakami nieprzyjacielskimi, zdobyto w ostatnich dwóch dniach nowe pozycje. W poszczególnych miejscach poprawiono je jeszcze, w sposób zasadniczy, pod względem terenowym i przestrzennym. — Liczba jeńców i zdobyczy bezustannie wzrasta.

Lotnictwo wspierało operacje bojowe naszych oddziałów lądowych w rejonie morskim Algieru i w kilku falach zaatakowało pewien, wydłubany po burcie wielki kanał. Zatopiono dotychczas 2 statki transportowe, a łącznej pojemności 18.000 ton, a 3 frachtowców ciężko uszkodzono. 3 spośród nich zajęły się płomieniami. Na zachód od Algieru jedna z niemieckich łodzi podwodnych zatopila poza tym parowiec, o pojemności 6.000 ton i storpedowała jeden dalek, którego zatopienia nie zdolano jednak zaobserwować.

Jedną z formacji szybkich niemieckich samolotów bojowych wczoraj w południe zaatakowała niespodziewanie w locie niemieckim Londyn i zrzuciła bomby ciężkiego kalibru na teren miasta i portu. Towarzystwo im myśliwce w powietrzu zniszczyły 3 brytyjskie samoloty myśliwskie, a poza tym 10 balonów zaporowych. W tym samym czasie inne samoloty bombardowały kilka miejscowości, położonych na południu wyspy. W ciągu nocy samoloty bojowe zwalczały rejon Anglii południowo-wschodniej.

BERLIN, 22 stycznia. — O niespodzianym ataku dziennym szybkich niemieckich samolotów bojowych, który został przeprowadzony w środe na Londyn, podaje się następujące szczegóły: Tuż po godzinie 12-tej formacja szybkich niemieckich samolotów bojowych, lecąc zwarem w kilku falach, nadleciała z południa nad Londyn. Angielska obrona zosta-

W kohaterskim rejonie

Niezłomne rowy przebiegowe w zaślepienym Stalingradzie łączą ze sobą poszczególne ogniska walk

Chile w stanie wojny z Osią

BERLIN, 22 stycznia. — Rząd republiki Chile zakomunikował o zerwaniu stosunków z mocarstwami, należącymi do Paktu Trzech.

W związku z powyższym mówi się w Berlinie, że zaistniała wskutek tego sytuacja polityczna nie stwarza nowych problemów militarnych. Poza tym krok rządu chilijskiego, uważany jest, jako, z góry oczekiwane następstwo stale wzrastającej zależności Chile od Stanów Zjednoczonych.

Dziennikarze hiszpańscy w Berlinie

BERLIN, 22 stycznia. — W związku z wizytą w Berlinie ministra partii hiszpańskiej Arrese, jak już donosiliśmy, bawili tam również kierownik wicesekretariatu dla spraw prasowych i propagandy Arive Salgane, naczelny redaktor hiszpańskiego dziennika „Informaciones” de la Serna oraz naczelny redaktor organu Falangi „Arriba” Accari. Wspomniani czołowi dziennikarze hiszpańscy w ubiegłą środę zostali przyjęci przez szefa prasowego Rzeszy d-ra Dietricha, z którym odbyli rozmowę, utrzymaną w serdecznym tonie. Dziennikarze hiszpańscy zwidlieli ponadto szereg przedsięwzięcia dziennikarskich w Niemczech.

Toną konwoje alianckie

RZYM, 22 stycznia. — Włoski komunikat wojenny z cytunkiem brzmi następująco:

Oddziały Osi kontynuowały na terenie Trypolitanii przeprowadzanie planowych ruchów. Formacje naszych samolotów kilkakrotnie zaatakowały bombami i ogniem z karabinów maszynowych nieprzyjacielskie siły pancerna. Myśliwcy niemieccy zestrzelili 8 aparaty typu „Spitfire”. 2 dalsze samoloty spadły na ziemię, trafione ogniem artylerii przeciwlotniczej.

Na odcinku bojowym Tunisu umocniono zdobyte pozycje. W toku walk ostatnich trzech dni wzięliśmy do niewoli ogółem 1.500 jeńców i zdobyliśmy wiele materiału wojennego, w czym 20 dział i kilkadziesiąt karabinów maszynowych oraz zniszczyliśmy 30 samochodów. W toku nieprzyjacielskiego ataku na port i miasto Suza spadł do morza 4-motorowy bombowiec, trafiony przez artylerię przeciwlotniczą.

Włoskie samoloty długodystansowe zaatakowały port Oran. Na jednym ze statków wzniesiono pożar a inny ciężko uszkodzono. Formacje bombowe zaatakowały port w Algierze i trafily 2 parowce, z których jeden zatonał. Eskadry niemieckiego lotnictwa zaatakowały na wysokości Algieru pewien konwój nieprzyjacielski. zatopili jeden statek, o pojemności 8.000 ton i trafily dalszych 6 statków, o łącznej pojemności 49.000 ton. Nasze samoloty torpedowe, pod dowództwem kapitana lotnictwa Guido Ricciarini, zaatakowały wreszcie ten sam konwój, zatopili torpedami jeden parowiec, o pojemności 10.000 ton i ciężko uszkodzili inny parowiec tego samego tonażu.

W ciągu nocy formacje samolotów torpedowych kilkakrotnie zaatakowały liczne nieprzyjacielskie statki handlowe, w zachodnim rejonie Morza Śródziemnego, pływające w silnie ubezpieczonych konwojach. Kapitan Franco Mellet, porucznik Alessandro Setti i porucznik Francesco Cosu zatopili po jednym parowcu, o pojemności ponad 7.000 ton, a wice razer 21.000 ton. Podporucznik Carlo Phisater uszkodził ciężko czwartą parowiec.

Nowy attaché japoński

TOKIO, 22 stycznia. — Jak informuje japońskie ministerstwo wojny, generał-major Kitsubiko Komatsu został mianowany attaché wojskowym przy japońskiej ambasadzie w Berlinie. General-major Komatsu pełnić będzie zarazem obowiązki attaché wojskowego przy poselstwie w Szwajcarii.

Dotkliwe straty

SZTOKHOLM, 22 stycznia. — Jak wynika z opublikowanej w Waszyngtonie oficjalnej informacji, straty korpusu marynarki Stanów Zjednoczonych oraz ochrony wybrzeża wyniosły 21,497 osób. Z powyższej liczby jest 6,344 poległych i 11,316 zaginionych. — Korpus marynarki składa się z żołnierzy marynarki, których używa się do akcji ładowania i t. p. Należy zatem przypuszczać, że straty powyższe odnoszą się do walk, jakie stoczono na wyspach Salomona oraz na Nowej Gwinei. Powyższymi danymi nie są objęte straty, powstałe w załogach marynarki Stanów Zjednoczonych. Wpominano dane dotyczące okresu od 7-go grudnia 1941 roku do końca 1942 roku.

Dalsze sukcesy japońskie

SZANGHAI, 22 stycznia. — W wyniku podjętych z końcem b. tygodnia, a trwających kilka dni operacji, na obszernym terenie prowincji Hankań, wojska japońskie pozyskiwały się mogące poważnymi sukcesami. Dywizje wojsk Czangkingu poniosły poważne straty. Japończycy zdobyli znaczne ilości lekkiej broni oraz amunicji. Lotnictwo japońskie dokonało w dniu 16 stycznia nalotu na Juennan, zaś w dniu 17 stycznia przeprowadziło dalsze ataki na Feni i Chittagong. Nad Juennan zrzuciło na znowu 4 samoloty, a 5 zniszczyło na ziemi. Zarówno w Feni, jak i w Chittagong zniszczono w kilku punktach pożary obiektów wojskowych.

Znow krakusa w Gibraltarze

MADRYT, 22 stycznia. — „Arriba” donosi z La Linea, że znów pojawił się tam dwu motorowy angielski samolot. Aparat przewrócił się kilkakrotnie i postradał przy tym swe skrzydła. Hiszpańska władza wojskowa poproszyła spadłej obsadzie na pomoc i przewiozła obu rannych Anglików do szpitala w La Linea. W jakrwy sposób mnożą się w ostatnich czasach katastrofy samolotowe nad lotniskiem w Gibraltarze. Coraz częściej zdarza się, że angielskie lub amerykańskie aparaty spadają na terytorium hiszpańskie albo lądują tam przymusowo. Jak kilkakrotnie o tym już donosiliśmy, to liczne wypadki, których w tym tygodniu było aż trzy, należy przypisać faktem, że lotnisko w Gibraltarze jest stale jeszcze zupełnie niewystarczająco urządzone. Podczas zaś pogody lądowanie jest prawie, że niemożliwe. Mimo na szeroką skalę podjętej i kosztownej rozbudowy, dającej od wybuchu wojny, jeszcze do dzisiaj nie udało się stworzyć w Gibraltarze lotniska punktu oparcia. Wskutek tego ta twierdza skalista w walce o Afrykę Północną nie może nigdy spełnić roli, wyznaczanej jej przez Anglię.

Obrazy budżetowe

MADRYT, 22 stycznia. — Hiszpańska rada ministrów obraduje bez przerwy od piątku, pod przewodnictwem Candilla. — W niedzielę gabinet zebrał się dwa razy na posiedzenie, a mianowicie od godziny 11-jej do 15-jej i od godziny 19-jej do około 2-jej w nocy. Jak krąży słuchy, debatowano przede wszystkim nad kwestią budżetową na rok 1943. W kołach politycznych przypuszczają się, że budżet wykaże znacznie wyższe cyfry, aniżeli w roku ub. oraz że odda się do dyspozycji znaczne środki, przede wszystkim dla celów obrony narodowej, jako też na cele mobilizacji częściowej, która się odbyła w listopadzie.

Zapasy złota Stanów Zjednoczonych

URYCH, 22 stycznia. — Po napływie znacznych ilości złota do Stanów Zjednoczonych w ciągu ostatnich lat przedwojennych i jeszcze do końca roku 1940, gdzie musiało ono ulec sterylizacji, z początkiem roku 1941, t. zn. z chwilą wejścia w życie systemu o dzierżawach i pożyczkach, nastąpiło wyraźne zwolnienie wpływów, które w roku 1942 spowodowało prawie stagnację w obrocie złotem za Atlantyką. — Wszystkie zapasy złota Stanów Zjednoczonych z końcem roku 1942, jak wykazało pierwsze oszacowanie, wyniosły 22,8 miliardów dolarów, w stosunku do 22,7 miliardów dolarów z końca roku 1941. W latach ubiegłych odpowiednie cyfry z końcem roku przedstawiały się następująco: 1940 rok — 22 miliardów dolarów, 1939 — 17,6 miliardów, 1938 — 14,05 miliardów.

Eksport Argentyny w roku 1942

BUENOS AIRES, 22 stycznia. — Według danych urzędu statystycznego Argentyny na wywoz w roku 1942 towarów łącznej wartości 1784 milionów peso, w przeciwieństwie do 1464 milionów peso z roku 1941. Ogólny eksport obciążeniowo spadł jednak na 5,509.000 ton w stosunku do 6,241.000 ton z roku zeszłego. Spadek ilościowy eksportu odnosi się prawie wyłącznie do zmniejszenia się eksportu pszenicy i nasion. Innych, których spadek wyniósł 1,043.000 ton. Planowany wynik eksportu należy sobie tłumaczyć wzrostem cen na rynkach światowych dla argentyńskich produktów rolniczych. Dotyczy to szczególnie m. an. wełny i skór.

Godny uwagi jest także silny wzrost w eksporcie argentyńskich fabrykatów. Ta grupa towarów wartościowo wykazuje podwójnie o 122 milionów peso. Z tego na same towary tekstylne przypadło 51 milionów. Także wywóz produktów farmaceutycznych oraz farb wzrósł wartościowo o okragło 20 milionów peso.

W jednym zdaniu

Premier de Tuka ustąpił ze stanowiska przewodniczącego stronnictwa hitlerowskiego, dr Tiso wyjechał na stanowisko do Mediergo, wiceprezesa parlamentu.

Tajemnica nowych torped włoskich

RYM, 22 stycznia. — Jak już donosił włoski komunikat wojenny, w dniu 12 stycznia 1943 r. włoskie jednostki szturmowo-bójowe sforsowały wazd do portu algerijskiego, uszkodziły przy tym torpeda jeden krążownik i dwa wielkie parowce, zatopili dwa dalsze wielkie parowce oraz uszkodzili trzech. O skutecznosci tych ataków doszły do wiadomości następujące dalsze szczegóły:

Jednostki szturmowe doszły do miejsca wypadu z pomocą łodzi podwodnych, specjalnie skonstruowanych do tego rodzaju operacji. Posiadają one forme większej torpedy, a sterowane są przez obsadę, składającą się z dwóch ludzi, dla których sześciopomieszczenie znajduje się u rufy tej jednostki szturmowej. Mogą one znieść sztywność, mogą się zatrzymywać, a nawet nurkować.

W dniu 12 grudnia łodzie podwodno-matki od dłuższego już czasu leżały przed portem algerijskim na oczekaniu, tak długo, dopóki nie napłynął większy okręt i nie zaczęli kotwić w porcie. Następnie noży jednostki szturmowe postanowiły wykonać atak. Mimo najbaczniejszej czujności aliantów, udało im się wtargnąć do portu oraz podpłynąć do statków, które sobie wyznaczyły jako cel akcji. Dwuosobowa obsada skierowała swą broń niszczącą tuż w pobliże

statków okrętowej. Tym samym wykonano najważniejszy punkt zadania. W przedniej części jednostki szturmowej uruchomiono teraz mechanizm zegarowy, który miał w kilka minut później wywołać eksplozję, tyl jednostki oddalono od rufy i ruszono w drogę powrotną.

Zaledwie odważni bojownicy, przeprowadzając ten atak, oddalili się o kilkadziesiąt metrów, dale się słyszeć straszliwe eksplozje, a w kilka chwil później rozpoczął się pościg za atakującymi. Oczywiście byli oni ścigani, ponieważ wszystkie obszary jednostek szturmowych osiągnęły w porę i bez przeszkód swe łodzie podwodne.

RYM, 22 stycznia. — Jak donosi „Popolo d'Italia” w związku z atakami włoskich jednostek bojowych na cele krętowe w porcie algerijskim, przy użyciu torpedach z obsadą dwuosobową chodzi o wynalazek czechosłowacki, który we wszystkich częściach skonstruowany jest w Italii. Jest to dalsze udoskonalenie — pisze dziennik — owej jednostki bojowej, której użycie już w czasie ostatniej wojny światowej. Ma ona konstrukcję pewnego rodzaju torpedy, albo raczej miniaturowej łodzi podwodnej, której załoga, składająca się z dwóch ludzi, nie znajduje się w środku, lecz steruje, siedząc na dwóch małych siedzeniach, umieszczonych na grzbiecie torpedy. Dwa siedze-

nia znajdują się jedno za drugim, przy rufie. Przed każdym siedzeniem przymocowany jest łamacz fal, pod którym wmontowane są przrządy do sterowania, wyposażone w skale o świecących cyfrach i kompas. W taki sposób załoga może się przemieszczać nawet przy absolutnym ciemności i pod wodą. Zaped tej jednostki szturmowej odbywa się zupełnie bez szmaru i uciążliwych, na podobnie jak przy podwodnej, bieg statku na powierzchni, jak i pod wodą, w każdej potrzebnej szybkości. Załogowiec załogi mają na sobie ubrania nurkowe, wyposażone w aparaty tlenowe. Taka jednostka szturmowa doprowadzana jest przez załogę, aż bezpośrednio do swego celu. Przybywszy tam, obsada odłącza przednią część tego „statku”, zawierającą ładunek wybuchowy. Następnie przymocowuje ją do kila nieprzebiegliwego okrętu za pomocą specjalnego przyrządu. Potem włącza się zapalnik na czas, który tej torpede, obecnie przemienionej w minę, doprowadzi w stosownym momencie do eksplozji. Część ta, na zaś tej jednostki szturmowej, oswojona obecnie ze swego niebezpiecznego, dymku wybuchowego, czym przed jej użyciem w drogę powrotną i to nurkując, aby osiągnąć swoją macierzystą łódź podwodną. Załogi tych jednostek szturmowych składają się bez wyjątku z ochotników, szczególnie dzielnych i odważnych. Są nimi częstokroć zawodowi nurkowie, którzy przygotowują się przez dłuższy trening do nadzwyczaj trudnego i niebezpiecznego zadania.

Ameryka Poł. nie otrzyna dostaw z USA

VIGO, 22 stycznia. — Według informacji, nadesłanych z Buenos Aires, która gospodarstwo Argentyny są w wysokim stopniu zadowolone z dotychczasowego brzmienia komunikatu departamentu stanu USA w Waszyngtonie, według którego wyrażenie zostało do marca 1943 r. wszelkie zezwolenia wywozowe do Argentyny, Chile, Kolumbii, Boliwii, Ekwadoru, Peru i Wenezeli, wobec trudności transportowych, wywołanych brakiem tonażu okrętowego. Wspomniane zarządzenie pozostaje w związku ze zmniejszeniem zapotrzebowaniem floty transportowej Stanów Zjednoczonych, dowożącej ładunki do nowego terenu wojennego w Afryce północnej. W związku z tym sferę gospodarczą Ameryki Południowej uważają wręcz za katastrofalną utratę 13-tu tankowców w ciągu ubiegłego tygodnia.

VIGO, 22 stycznia. — Z krajów południowo-amerykańskich donoszą, że opustoszenie portów w ostatnich tygodniach doszło do

najniższego punktu w historii gospodarczej Ameryki Południowej. Brak tonażu pociąga za sobą tak straszliwa skutki, że wymiana towarów z rynkami gospodarczymi południowej Ameryki, a przede wszystkim z rynkami Ameryki Południowej, prawie że zupełnie zanikła.

Stany Zjednoczone nie są w stanie oddać do dyspozycji potrzebnej ilości tonażu dla transportu przyczynięc towarów. Tonaż własnej żeglugi handlowej republik południowo-amerykańskich żadną miarą nie wystarcza, ażeby chociaż tylko w skromnych granicach podobać potrzebom importu i eksportu zamorskiego. Wyjątkowo stanowisko Brazylii, apowadowane udziałem w wojnie po stronie Stanów Zjednoczonych, w żadnym wypadku nie wychodzi na dobre gospodarce tego kraju, ponieważ ładunki, które przychodzą i odchodzą, są wyłącznie tylko dostawami wojennymi dla Stanów Zjednoczonych.

Niemcy głównym dostawcą Bułgarii

SOFIA, 22 stycznia. — W przemówieniu bułgarskiego ministra skarbu znajdujemy po raz pierwszy dane o przepływie towarowym w importie i eksporcie Bułgarii, które wskazują, że nowopozyskane terytoria pod względem istotnym przyczyniły się do aktywności wywozu bułgarskiego. Handel zagraniczny w roku 1942 wykazuje znaczne rozszerzenie pod względem ilościowym i wartościowym, tak w eksporcie jak i w importie. Tak np. w pierwszych 8-miu miesiącach roku 1942 (w nawiasie podajemy liczby za taki sam okres z roku 1941), przewieziono towarów w ilości 373,435 (303,786) ton wartości 6,925 (6,335) milionów lewów, a wywieziono 504,053 (277,121) ton za 7,999 (4,770) milionów lewów.

Nastąpiło jednak przesunięcie w grupach importowych i eksportowanych towarów. Tak np. wywóz środków żywności z wyjątkiem fasoli, zwierząt bitych, soli i węgla wykazywał zmniejszenie się, podczas, gdy wywóz tytoniu, papierosów, złota, kokpów jedwabiu, opium, skór niewyprawionych i wyprawionych, rudy, a przede wszystkim owoce i miąższ owocowego doznał zwrotu. Przy imporcie znaczny ubytek wykazały towary tekstylne, produkty uboczne rolnicze i maszyn, podczas, gdy chemikalia, cukier, sól, owoce i fabrykaty gotowe importowane były w znacznie większym stopniu. Po drodze towarów importowanych jest więcej, aniżeli przy towarach eksportowanych. Biorąc jako podstawę liczbę 100 dla roku 1939, czynnik drożyznowy w sierpniu 1942 roku wyniósł dla towarów importowanych 178,5 zaś dla towarów eksportowanych 166. Głównym dostawcą i odbiorcą są znowu Niemcy, których udział w eksporcie wynosi 70 proc., a w importie 60 proc. Godnym uwagi jest też wzrost wywozu towarów z Włochami, Rumunią i Węgarami, jako też ożywienie handlu zagranicznego z innymi europejskimi krajami. W roku bieżącym handel zagraniczny zakończy się prawie podobnie dla Bułgarii saldem aktywnym.

Z SZEROKIEGO ŚWIATA

Oryginał „Charta Charitatis”

Historyk słowacki Józef Turk w jednym ze starych rękopisów biblioteki uniwersyteckiej w Lublanie, odkrył oryginalny dokument erekcyjnego zakonu Cystersów, zwanego powszechnie „Charta Charitatis”. Autorem jest trzeci opat zakonu, Stefan Harding, który w roku 1116 ułożył regułę zakonną. W kołach naukowych odkrycie to spowodowało żywe zainteresowanie. Niezależnie władze zakonu Cystersów w Rzymie w najbliższym czasie zamierzają wydać tłumaczenie facieście odnośnego dokumentu.

Odkrycie nowego pierwiastka

Według doniesień prasy berneńskiej, dwóm fizykom w Instytucie radiowym w Bernie udało się udzielić i sfotografować nowego pierwiastka, a mianowicie jednego nieodkrytego dotychczas radioaktywnego elementu Nr. 83. Odkrywcami są kierownik instytutu dr. Walter Mieser i Angielka doktor fizyki Alice Leig Smith.

Plantacje kawy i herbaty na Węgrzech

Do rzędu podjętych w ostatnich czasach na Węgrzech licznych prób, mających na celu zwiększenie zapasów rodzimych surowców, należy również doświadczenia prof. uniwersyteckiego wege. Tussona. prowadzone w kierunku zakładowania i uprawy roślin tropikalnych w szczególności zaś kawy i herbaty. Próby te czynione są w halach cieplarnianych, przy wyżywianiu gorących źródeł, których ciepota sięga ok. 80 stopni. W porze letniej prof. Tusson zamierza usunąć oszklenie cieplarni, a następnie w tym okresie ciepłota nawet w ciągu nocy nie spadnie poniżej 12 stopni. Wobec tego, że gorące źródła na Węgrzech nie należą do rzadkości i w samym Budapeszcie jest ich około 70, należy się spodziewać pomyślnych wyników doświadczeń przy uprawie kawy i herbaty.

Odyseja konwojów alianckich

Najniebezpieczniejszy szlak — Morze Śródziemne

LIZBONA, 22 stycznia. — Tak palący w obecnej chwili u aliantów problem łodzi podwodnych odzwierciedla się też w prasie portugalskiej Afryki wschodniej. Tak np. dziennik „Guardian”, wychodzący w języku portugalskim i angielskim w Laurence Marques, zamieszcza artykuł o odysei pewnego konwoju, w którym barwnie opowiada o trudnościach, z jakimi musi się borykać taki konwój, podczas przeprawy na szlakach morskich, zagrożonych niebezpieczeństwem łodzi podwodnych.

Skoro tylko konwój opuścił port, załoga jego nie ma już spokojnej chwili. Szybkość konwoju jest niekiedy bardzo nieznaczna, ponieważ zależy ona od szybkości najpóźniej z konwoju, a ponadto wpływają na nią niejmennie burze morskie oraz niepogoda. Jednocześnie niemieckie łodzie podwodne atakują rojami dnem i nocą. — W obecnej wojnie konwoj jest ponadto jeszcze zagrożony z powietrza. Jak wielkim postrachem są niemieckie bombowce długodystansowe, wnioskujemy z wywodów autora, który mówi, że zawsze na całym statku rozlega się westchnienie ulgi, ilekroć zbliżający się samolot zostaje rozpoznany jako własny.

Statek, który z jakiegokolwiek powodu

zmuszony był oddalić się od konwoju, zdany jest na łaskę losu. Samotne pływające statki prawie rzadko uchodzą niemieckim łodziom podwodnym.

Morze Śródziemne uważa on za jeden z najniebezpieczniejszych terenów dla konwojów, ponieważ oprócz ataków niemieckich i włoskich łodzi podwodnych narażony jest również na ataki samolotów bombowych i torpedowych. Właśnie na Morzu Śródziemnym już wiele dobrych statków znalazło swą zagładę.

W ten sposób nie wygramy...

SZTOKHOLM, 22 stycznia. — Jak donosi jedna z północno-amerykańskich agencji prasowych Waszyngtonu, sprawozdawca marynarki Stanów Zjednoczonych miał się wyrazić następującymi słowami: „Według obecnego stanu rzeczy, nie wygramy bitwy transportowej”. Sprawozdawca oświadczył ponadto, że zapotrzebowanie na statki jest znacznie większe, aniżeli liczba okrętów, jakimi się rozporządza. „Stany Zjednoczone posiadają liczne linie morskie, które są bardzo odległe, natomiast nie dysponują dostateczną liczbą statków, a wiele transportów towarowych odpada wskutek zniszczenia jednostek, pływających w konwojach”.

ŚWIATŁOCIE

„Żydowski czarodziej”
„Słynny detekt kryklowy reklamie Henry Kaysa, masowy wytwórca amerykańskich „pływających trumien” jest, czego nikt nie mógł się spodziewać obserwacją jego metody, żydem. Potwierdza to wychodzący w Anglii tygodnik żydowski „Jewish Chronicle”, który, poświęcając mu specjalny artykuł w t. „Czarodziej żydowski” ekardy, że jednocześnie, że opinia kłwala za mało zwraca uwagi na fakt, iż Kaysa jest pochodzenia żydowskiego.

„Sensacja” amerykańska dla Chin
„Owładzenie Roosevelta, że Chiny czungkingiekie otrzymują obecnie drogą powlekaną tak samo wielkie dostawy w ramach ustawy dzierżawno-pożyczkowej, jak dawniej otrzymywały przez drogę burmańską, wywołało w Chinach przysiężną sensację” — stwierdza korespondent ożsopismo amerykańskiego „Time” w kablogramie z Czungkingu. Korespondent wylicza następnie potrzeby Chinczyków, wskaźując, że konieczne są dostawy nie tylko materiałów wojennych, ale i surowców i półfabrykatów, bez których przemysł chiński nie może pracować. Ludność cywilna potrzebuje lekarstw i odzieży. Dostawy powierzone uważane są za bardzo skąpe, a jedynym wyjściem, zdaniem władz oku-

piętych jest utworzenie połączenia lądowego z Indiami. — Cóż kiedy na drodze burmańskiej siedzą Japończycy.

Ucieleśnieniem jedynym ratunkiem

Na marginesie ostatnich sukcesów niemieckich łodzi podwodnych prasa angielska stwierdza niemal jednomyślnie, że Wielka Brytania nie posiada jeszcze dostatecznych środków, aby móc podjąć skuteczną walkę z łodziami podwodnymi, których liczba stale wzrasta. „Adolf Hitler jest zdecydowany wyrwać nam zwycięstwo przez pokonanie nas na morzu” — pisze „Daily Mail”, zaś „Daily Express” widzi jedyny ratunek dla transportowców: „Sprzymierzeńcy muszą budować statki tak szybko, aby mogły one uciec przed łodziami podwodnymi”.

Przekonywujący argument

Read czungkingijski złożył protest w poselstwie USA z powodu zastrzelania czterech Chinczyków i zranienia siedmiu dalszych przez oficerów lotnictwa amerykańskiego. Amerykanie otworzyli ogień na grupę Chinczyków, usiłujących niepocholeń uwagi, że obrona amerykańska całkowicie zawiadła podczas ataku bombowego japońskich.

